

PVHSM MATHAL 010 - PELOGOS

PUOLUSTUSVOIMIEN MATERIAALIN VUOKRAUS, LAINAUS, MYYNTI JA LAHJOITTAMINEN

Sisällysluettelo:

1 ASIAKIRJAN TARKOITUS

2 VUOKRAUS

2.1 Yleistä

2.2 Materiaalin vuokralle antamisen perusteet

2.3 Vuokrahintojen määräytyminen

2.4 Vuokraamisen yleisjärjestelyt

2.5 Vuokrausesitysten käsittely ja vuokrasopimuksen laatiminen

2.6 Vaadittavat vakuudet

3 LAINAUS

3.1 Yleistä

3.2 Lainauksien yleisjärjestelyt ja lainattava materiaali

3.3 Lainauksista laadittavat asiakirjat

4 MYYNTI

4.1 Yleistä

4.2 Myyntien toteutus

5 LAHJOITTAMINEN

6 MUUTA

1. ASIAKIRJAN TARKOITUS

Tällä normilla annetaan keskushallintotason määräykset puolustusvoimien materiaalin vuokraamisesta, lainaamisesta, myynnistä ja lahjoittamisesta. Normin mukaisessa toiminnassa korostuvat viranomaistoimintaa ohjaavat hallinto-oikeudelliset periaatteet.

Tämän normin tavoitteena on aiempia toimintamalleja kevyempi ja nopeampi käytäntö. Puolustushaarojen toimintavapaus ja -kyky saavutetaan tarkoituksenmukaisella toimi- ja ratkaisuvallan delegoinnilla.

Puolustushaarojen esikunnat sekä muut järjestelmävastuuorganisaatiot antavat tätä normia tarkentavat määräykset, käskyt ja ohjeet siten kuin niiden materiaali- ja järjestelmävastuukohtainen toimivalta sekä jäljempänä annetut normitusvastuut velvoittavat ja edellyttävät.

Tässä normissa järjestelmävastuuorganisaatiolla tarkoitetaan materiaalin ylläpito- tai järjestelmävastuussa olevaa puolustushaaran alaista materiaalilaitosta tai vastaavaa yksikköä, jolla on vastuu ja valtuudet ohjata järjestelmävastuullaan olevan järjestelmän tai materiaalin käyttöä ja järjestää sen valvonta.

Tämän normin lisäksi Pääesikunta voi erikseen sopia annettavasta materiaalituesta liittyen laajaan ja merkittävään yhteistyöhön eri kumppaneiden kanssa.

2. VUOKRAUS

2.1 Yleistä

Vuokrasopimusten valmistelussa noudatetaan jäljempänä kohdissa 2.2 ja 2.3 annettuja määräyksiä.

Kotimaassa tapahtuvien vuokrauksien päätös- ja toimivaltaoikeudet on esitetty kohdissa 2.2. - 2.6.

Puolustusvoimien omaisuuden vuokraamisesta ulkomaille tai ulkomaalaisille päättää puolustusvoimien sotatalouspäällikkö samojen ratkaisuoikeuksien puitteissa kuin hankintojen osalta on määrätty. Puolustustarvikkeiden maastavientilupaa edellyttävän materiaalin vuokraamisen ulkomaille ratkaisee puolustusministeriö.

Puolustusvoimien omaisuuden vuokraamisesta ulkomaille ja kotimaahan voidaan päättää myös asianomaisen materiaalilaitoksen toimivaltuuksilla ja ratkaisuoikeuksilla silloin, kun kyseessä on laite-, järjestelmä- tai muu materiaaliyhteistyöhön tai hankintatoimintaan liittyvä vuokraus.

Kriisinhallintaoperaatioissa materiaalin vuokrauksen, lainaamisen ja myynnin ohjeistaa ao. puolustushaaraesikunta.

2.2 Materiaalin vuokralle antamisen perusteet

Puolustusvoimien materiaalin vuokraamiseen ei ole lainsäädäntöön tai muuhun hallinnolliseen normistoon perustuvaa velvoitetta. Vuokraamistoiminta on puolustusvoimien harkinnanvaraista toimintaa, jossa on otettava huomioon tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat, resurssit ja taloudelliset seikat.

Puolustusvoimien materiaalia voidaan luvussa 2.1. mainittujen tapauksien lisäksi antaa vuokralle, mikäli **kaikki** seuraavat ehdot täyttyvät:

1. Puolustusvoimien suunnitelman mukainen toiminta ei esty eikä vuokraustoiminta vaikeuta tai häiritse puolustusvoimien lakisääteisiä tehtäviä.
2. Materiaalia käytetään maanpuolustusta tukevaan tai muutoin yhteiskunnallisesti merkittävään ja yhteiskuntaa tukevaan toimintaan. Tällaisena toimintana voidaan pitää esim. urheiluseurojen, partiolaisten ja niitä vastaavien toimijoiden järjestämiä kansallisia tai kansainvälisiä tapahtumia sekä koulujen, päiväkotien ja niitä vastaavien kasvatusta- ja nuorisotyöhön liittyvien toimijoiden järjestämiä tapahtumia.
3. Materiaalin määrä tai hankinta-arvo on niin suuri tai materiaali muutoin on sellaista, ettei sitä ole kohtuullisin järjestelyin saatavissa tavaroita valmistavien ja palveluita tuottavien yritysten ja ammatinharjoittajien kautta. Puolustusvoimien ei kuitenkaan tule kilpailla tavaroita valmistavien ja palveluita tuottavien yritysten ja ammatinharjoittajien kanssa. Täten puolustusvoimat ei lähtökohtaisesti anna vuokraksi materiaalia, jota on yleisesti ja kohtuullisin kustannuksin saatavissa yksityisiltä palvelunharjoittajilta.
4. Materiaalia ei käytetä voittoa tavoittelevaan kaupalliseen toimintaan (ml. vuokraus kolmannelle osapuolelle). Tästä voidaan poiketa maanpuolustuksen tai sotahistorian kannalta merkittävän elokuva- tai muun tuotannon ollessa kyseessä ja ehtojen 1.-3. täyttyessä. Tällaisissa tapauksissa vuokrauksen periaatteista laaditaan ensin erillinen sopimus Pääesikunnan viestintäosaston ja materiaalin vuokralle ottajan kanssa, jonka jälkeen vuokraus toteutetaan tämän määräyksen mukaisesti.

Edellä mainituista ehdoista voidaan poiketa, jos kysymyksessä on puolustusvoimia velvoittava jo voimassa oleva kumppanuus- tai muu vastaava sopimus.

Materiaalia ei tule edellä mainittujen ehtojen täytyessäkään vuokrata, jos puolustusvoimien maine saattaa joutua kyseenalaiseksi esim. vuokraajan toiminnan tai materiaalin ulkopuolisen käytön vuoksi. Kaikkia materiaalia vuokraajaksi halukkaita tulee kuitenkin kohdella tasapuolisesti ja vuokrauksesta kieltäytyessä tulee vuokrausesityksen tekijälle selvittää kieltäytymisen perusteet.

Materiaalia vuokratessa tulee materiaalin luovuttajan varmistaa, että materiaali luovutetaan vain sen käytön ja vaadittavan käyttäjähuollon osaavalle vastaanottajalle.

2.3 Vuokrahintojen määräytyminen

Materiaalin antaminen vuokralle on maksullinen suorite, joka puolustusministeriön maksuasetuksen (130/2007) mukaan tulee hinnoitella liiketaloudellisin perustein. Järjestelmävastuuorganisaatiot tekevät esitykset vuokrahinnoista omalle maksupisteelleen, joka tekee vuokrahintaesityksen Pääesikunnan talousosastolle. Pääesikunnan talousosasto vahvistaa vuokrahinnat hintapäätöksellään.

Luvussa 2.1. mainittuun laite-, järjestelmä- tai materiaaliyhteistyöhön liittyen voidaan vuokrahinta vahvistaa tapauskohtaisesti myös asianomaisen materiaalilaitoksen toimivaltuuksilla ja ratkaisuoikeuksilla. Ratkaisuoikeuden määrittämisen lähtökohtana ovat hankintojen mukaiset ratkaisuoikeudet ao. vuokrakaudelta saatavaan vuokrasummaan verrattuna. Ratkaisuoikeuksien niin edellyttäessä tulee vuokrahinnan hyväksyntä esitellä ylemmälle johtoportaalille

Vuokrahintoja määritettäessä noudatetaan valtion maksuperustelakia (150/1992), puolustusministeriön puolustusvoimien maksullisista suoritteista antamaa asetusta (1301/2007), sen perusteella annettua soveltamisohjetta (PLM:n ak nro FI.PLM.20584 - 20.12.2007) sekä puolustusvoimien hallinnonalan maksullisista suoritteista annettua muuta normiohjausta.

Vuokrakompensaationa voidaan käyttää myös muuta kuin rahallista suoritetta, jos se on tarkoituksenmukaista ja kompensaation suuruus vastaa vuokrahinnan määräytymiselle asetettuja periaatteita. Tällaisia kompensaatioita voivat olla esim. vastavuoroisen materiaali- tai palveluhankinnan hinnanalennus, laite- tai järjestelmäkohtaiset varaosat (vast) jne.

Pääesikunnan talousosaston antamat perusteet vuokrahintojen määräytymisestä tulee olla järjestelmävastuuorganisaatioiden tiedossa tämän määräyksen tullessa voimaan 1.6.2010.

Vuokrahinta sisältää vain materiaalia koskevat vuokrakustannukset. Vuokrauksen yhteydessä syntyvästä muusta mahdollisesta työstä ja kustannuksista tulee veloittaa sen mukaiset kulut. Tällaisia kuluja ovat mm. materiaalin kokoamisesta, luovutuksesta ja vastaanotosta syntyvät normaaliin varastonpitoon kuulumattomat työ- ja muut kustannukset. Näistä työsuoritteista ja niiden aiheuttamista kustannuksista on sovittava ennen materiaalin vuokralle antamista ja niiden mukaiset kulut on sisällytettävä vuokrasopimukseen.

Pääesikunnan talousosaston antamat perusteet työsuoritteiden laskutusperusteita tulee olla järjestelmävastuuorganisaatioiden tiedossa tämän määräyksen tullessa voimaan 1.6.2010.

Valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja puolustusministeriön puolustusvoimien maksullisista suoritteista antaman asetuksen (1301/2007) mukaan liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen suoritteiden hintoja voidaan alentaa osittain tai kokonaan vain valtion talousarviossa osoitettua erillistä hintatukimäärärahaa eli ns. subventiomäärärahaa käyttäen.

Puolustusvoimille em. subventiomäärärahaa on osoitettu sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle sekä merkittäville urheilutapahtumille suoritettavien liiketaloudellisin perustein hinnoiteltujen maksullisen palvelutoiminnan suoritteiden hintojen alentamiseen. Jos vuokrahintaan em. perusteilla annetaan alennusta, tulee ennen päätöstä varmistaa, että ko. subventioraha on budjetoitu ja että ainakin puolustusvoimille aiheutuvat välittömät kustannukset tulevat katetuiksi. Peruste vuokran alentamiseen on aina merkittävä tai muulla tavoin liitettävä allekirjoitettuun vuokrasopimukseen.

2.4 Vuokraamisen yleisjärjestelyt

Puolustusvoimien materiaalin vuokraamisessa noudatetaan jäljempänä mainittuja yleisjärjestelyjä ottaen huomioon luvussa 2.1 mainitut erilliset toimivalta- ja ratkaisuoikeudet.

Maavoimien Esikunta antaa yksityiskohtaisemmat määräykset vuokraamisen yleisjärjestelyistä ja määrittää yhteistyössä järjestelmävastuuorganisaatioiden kanssa huoltorykmentit ja joukko-osastot (vast.), jotka voivat antaa materiaalia vuokralle. Huoltorykmenteillä tulee Maavoimien Materiaalilaitoksen Esikunnan ohjaamana olla keskeinen rooli vuokrausten käytännön järjestelyissä materiaalin ylläpito- ja järjestelmävastuun velvoitteiden varmistamiseksi.

Järjestelmävastuuorganisaatiot määrittävät vuokralle annettavan materiaalin. Maavoimien Materiaalilaitos laatii ja ylläpitää maavoimien ja puolustushaarayhteisen materiaalin vuokraukseen liittyvän ohjeistuksen. Meri- ja ilmavoimien esikunnat ja alajohtoportaat antavat vastaavat määräykset omien puolustushaarojensa ja toimialojensa materiaalin osalta siten, että ne noudattavat maavoimien antamien määräyksien periaatteita.

Vuokralle annettava materiaali tulee olla määriteltynä tämän määräyksen tullessa voimaan 1.6.2010.

2.5 Vuokrausesitysten käsittely ja vuokrasopimuksen laatiminen

Vuokrausesitykset tulee käsitellä sekä hyväksyä tai hylätä seuraavien periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon luvussa 2.1 mainitut erilliset toimivalta- ja ratkaisuoikeudet.

Vuokrausesitys osoitetaan järjestelmävastuuorganisaatioiden määrittämälle ao. materiaalia vuokraavalle huoltorykmentille tai joukko-osastolle (vast.). Meri- ja ilmavoimien erikoismateriaalin osalta ohjataan vuokrausesityksen tekijä tarvittaessa ottamaan yhteyttä asianomaisen puolustushaaran materiaalilaitokseen tai Pääesikunnan alaiseen laitokseen.

Päätöksen vuokraamisesta tekee materiaalia vuokralle antava huoltorykmentti tai joukko-osasto (vast.) Maavoimien Esikunnan ja Maavoimien Materiaalilaitoksen antamassa ohjeistuksessa määritettävien valtuuksien ja ratkaisuoikeuksien mukaisesti. Meri- ja ilmavoimien esikunnat laativat ohjeistuksen oman puolustushaaransa ja toimialojensa materiaalin osalta siten, että se noudattaa maavoimien antamien määräyksien periaatteita. Ratkaisuoikeuksien niin edellyttäessä tulee vuokrausesitys esitellä linjaorganisaation mukaiselle johtoesikunnalle.

Vuokrasopimus laaditaan materiaalin luovuttavan huoltorykmentin tai joukko-osaston (vast.) toimesta aina kirjallisena.

Järjestelmävastuuorganisaatioilla on oikeus rajoittaa tai kieltää vuokrattavaksi määritellyn materiaalin vuokraamista, mikäli se on perusteltua esim. materiaalin käyttökelpoisuuden, säilymisen ja kunnossapidon varmistamiseksi tai muusta perustellusta syystä. Muutokset tulee välittömästi päivittää tai liittää voimassa olevaan vuokrausohjeistukseen.

Puolustushaarojen esikunnilla on oikeus sopimusjärjestelyistä ja ratkaisuoikeuksista niille annetun toimivallan sekä tämän määräyksen puitteissa tehdä vuokrausjärjestelyistä erillisiä puitte- tai vastaavia sopimuksia materiaalia säännöllisesti vuokralle ottavien toimijoiden kanssa. Tavoitteena tulee olla vastavuoroisuus, jolloin molemmat osapuolet saavuttavat hyötyä ao. sopimusjärjestelystä.

Pääesikunnan talousosasto antaa tilivirasto-organisaation mukaiset vuokratulojen kirjausohjeet sekä mallin vuokrasopimuksesta ja -laskusta. Maavoimien Esikunta laatii sen perusteella alajohtoportailleen ohjeistuksen vuokrasopimuksen laatimisesta sekä vuokrauksesta kertyvien tulojen tilityksestä. Meri- ja ilmavoimien esikunnat laativat ohjeistuksen oman puolustushaaransa ja toimialojensa materiaalin osalta siten, että se noudattaa maavoimien antamien määräyksiä periaatteita.

Vuokra on pääsääntöisesti suoritettava ennen materiaalin luovutusta vuokralle antajan laatiman laskun mukaisesti. Jos materiaalia luovutetaan vuokralle ennen maksun suorittamista, tulee syy perusteluineen merkitä vuokrauspäätökseen. Vuokralle ottajaa on tällöin laskutettava heti vuokra-ajan alkupuolella ja laskuissa on käytettävä puolustusvoimien tilivirasto-organisaation mukaista maksuehtoa sekä voimassa olevaa viivästyskorkoa.

Mikäli on syytä epäillä, että maksun täsmällisessä suorittamisessa on vaikeuksia, tulee vuokrauksesta ensisijaisesti kieltäytyä. Niissä tapauksissa, joissa materiaali kuitenkin luovutetaan ennen puolustusvoimien vuokrasaattavan suorittamista, tulee vaatia vuokralle ottajalta riittävä vakuus maksulle, jolloin materiaali voidaan luovuttaa vasta kun ao. vakuus on hyväksytty. Vakuuden käsittelystä ja kirjaamisesta annetaan toimintaohjeet luvussa 2.6.

2.6 Vaadittavat vakuudet

Vuokralle ottajalla on vahingonvastuu. Vuokralle ottajalle on vuokrasopimuksessa asetettava vastuu vuokrattavalle materiaalille aiheutuvista vahingoista tai sen aiheuttamista vahingoista sinä aikana, kun materiaali on pois puolustusvoimien hallinnasta. Tähän on liitettävä myös maksuvelvoite vuokrauksista mahdollisesti aiheutuvista korjaus-, kuljetus-, huolto-, pakkaus- yms. lisäkustannuksista.

Vuokralle ottajalla on oikeus omalla kustannuksellaan vakuuttaa vuokrattu materiaali vahingoittumisen, tuhoutumisen tai varkauden varalta.

Jos vuokrattavan materiaalin arvo on merkittävä, kysymyksessä on helposti vaurioituva materiaali tai on jokin muu erityinen syy, tulee vuokrattavasta materiaalista vaatia vuokralle ottajalta materiaalin vakuus ennen materiaalin luovuttamista. Vakuudet hyväksyy vuokrauspäätöksen tekijä. Vakuuden määrä on materiaalin arvo lisättynä 15%:lla muiden kulujen kattamiseksi.

Pääesikunnan talousosasto antaa ohjeet sekä mallin vakuuden käsittelystä kirjausohjeineen. Maavoimien Esikunta laatii sen perusteella alajohtoportailleen ohjeistuksen vakuuden käsittelystä ja kirjaamisesta. Meri- ja Ilmavoimien esikunnat laativat vastaavan ohjeistuksen omien puolustushaarojensa ja toimialojensa materiaalin osalta siten, että se noudattaa maavoimien antamien määräyksiä periaatteita.

3. LAINAUS

3.1 Yleistä

Puolustusvoimien materiaalin lainaamiseen puolustusvoimien ulkopuolisille toimijoille ei ole lainsäädäntöön tai muuhun hallinnolliseen normistoon perustuvaa velvoitetta.

Lainaustoiminta on puolustusvoimien harkinnanvaraista toimintaa, jossa on otettava huomioon tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat, resurssit ja taloudelliset seikat.

Ohjeistus puolustusvoimien antamasta materiaalisesta tuesta eri viranomaisille ja niiden ohjaamille laitoksille sisällytetään ao. yhteistoimintasopimukseen.

Kansainvälisessä materiaaliyhteistyössä noudatetaan puolustusvoimia jo sitovia sopimuksia. Mikäli materiaalin lainaamisesta on voimassa erillisiä kansainvälisiä asejärjestelmäkohtaisia (vast.) yhteistyösopimuksia, niiden osalta toimitaan vastuullisen puolustushaaran materiaalilaitoksen laatiman ohjeistuksen mukaisesti.

Puolustustarvikkeiden maastavienti edellyttää asianmukaista maastavientilupaa sekä muiden siihen liittyvien edellytysten täyttymistä. Maastavientilupaa haetaan puolustusministeriön siitä antaman ohjauksen mukaisesti.

Laite-, järjestelmä- ja materiaaliyhteistyöhön liittyen voidaan puolustusvoimien materiaalia lainata myös kotimaisille yrityksille (vast) ao. materiaalista vastaavan materiaalilaitoksen toimivaltuuksilla.

Edellä mainittujen tapauksien lisäksi puolustusvoimien materiaalia annetaan puolustusvoimien ulkopuolelle lainaksi vain poikkeustapauksissa vuokraamisen ollessa päämenettely. Puolustusvoimien ulkopuolelle tapahtuvien lainauksien tulee liittyä:

- valtion virastojen tai laitosten väliseen viranomais-
tms. yhteistyöhön. Viranomaisyhteistyöksi
tulkitaan vain ne tukipyynnöt, jotka tulevat
kyseisistä vastuuministeriöistä tai suoraan ao.
viranomaiselta.
- Pääesikunnan henkilöstöosaston antaman
normituksen mukaisesti hyväksytyyn
tukisuunnitelmaan perustuvaan maanpuolustus-
koulutukseen tai reserviläisjärjestöjen urheilu- ja
vastaaviin tapahtumiin.
- maanpuolustuksen etua edistävään muuhun
tapahtumaan tai tilaisuuteen, kuten esim.
reserviläisjärjestöille kunniavartioon yms.
lyhytaikaisesti ja tapauskohtaisesti lainattava
varustus.

3.2 Lainauksien yleisjärjestelyt ja lainattava materiaali

Lainauksien yleisjärjestelyistä annettava ohjeistus laaditaan ja lainausesitykset hyväksytään tai hylätään vuokrauksista edellä annettujen vastuiden, periaatteiden, ratkaisuoikeuksien ja toimivaltuuksien mukaisesti.

Järjestelmävastuuorganisaatiot määrittävät lainaksi annettavan materiaalin siten kuin ne järjestelmävastuukohtaisesti katsovat tarkoituksenmukaiseksi.

Lainaus ei tule kysymykseen liiketoiminnan tai muun tulonhankinnan yhteydessä (teatteri, elokuva, maksullinen näyttely tms.). Tällöin voidaan kuitenkin käyttää kohdassa 2.2 mainittujen ehtojen täyttyessä vuokrausmenettelyä, jos kyseessä on maanpuolustuksen tai sotahistorian kannalta merkittävä elokuva- tai muu tuotanto.

Tarkoituksenmukaisuussyistä voidaan reserviläisjärjestöille esim. kunniavartiioon (vast.) tapahtumaan lainata vaatetusvarustusta kohdan 3.1 mukaisesti myös puolustusvoimien toimipisteiden paikallisesti ylläpitämällä järjestelyillä. Vaatetuksen järjestelmävastuuorganisaatio määrittää lainattavan vaatetuksen ja lainauksien yleisjärjestelyt.

3.3 Lainauksista laadittavat asiakirjat

Lainattavasta materiaalista laaditaan materiaalin luovuttavan organisaation käyttämän materiaalihallintajärjestelmän (vast.) mukaiset tositteet samoilla menettelytavoilla kuin materiaalia puolustusvoimien sisällä lainattaessa.

Materiaalia lainaksi ottavalle taholle tulee antaa ohjeet ja velvoitteet lainatun materiaalin palauttamisesta. Lisäksi on asetettava vastuu ja maksuvelvoitteet sekä vaadittavat vakuudet lainattavalle materiaalille aiheutuvista tai sen aiheuttamista vahingoista ja muista puolustusvoimille lainauksesta muodostuvista lisäkustannuksista samoin kuin edellä on materiaalin vuokrausta koskevissa kohdissa määrätty.

4. MYYNTI

4.1 Yleistä

Puolustustarvikkeiden maastavientilupaa edellyttävän materiaalin myynnin ulkomaille ratkaisee puolustusministeriö.

Kriisinhallintaoperaatioissa materiaalin myynnin ohjeistaa ao. puolustushaaraesikunta.

Puolustusministeriö päättää myös aseiden myynnistä jälleenmyyjille (vast) sekä räjähteiden myynnistä pl. myynti viranomaiskäyttöön ja paukkupatruunoiden myynti.

Räjähteiden myynnissä tulee huomioida puolustusministeriön asetus sotilasräjähteistä ja sen perusteella mahdollisesti annetut muut normit (vast). Ennen räjähteiden myyntipäätöstä on hankittava sekä Pääesikunnan teknillisen tarkastusosaston että Pääesikunnassa toimivan kansallisen vastuutahon lausunnot (vast), joilla varmistetaan, että myytävä räjähdettä täyttää siltä edellytettävät turvallisuus- yms. vaatimukset. Lisäksi kemikaaliturvallisuuslain 74 § sallii räjähteiden siirtämisen ainoastaan niille henkilöille, joilla on asianomainen siirtotodistus.

Puolustusvoimien sotatalouspäällikkö päättää muissa kuin edellä mainituissa myynneissä noudatettavat periaatteet sekä keskitetysti tehtävän, usean tulosityksikön pitkäaikaisen myyntisopimuksen. Hän hyväksyy myös ampumatarvikkeiden myynnin viranomaiselle.

4.2 Myyntien toteutus

Puolustusvoimat myy pääsääntöisesti vain hylättyä materiaalia. Poikkeuksena on sotilaskodeille toimitettava materiaali, jonka myynnistä annetaan pääperiaatteet ja ohjeistusvastuut jäljempänä.

Lisäksi materiaalilaitosten johtajat voivat päättää puolustushaaran käyttökelpoisen, puolustusvoimille tarpeettoman materiaalin myynnistä valtion virastoille ja laitoksille. Tällöin tulee huomioida jäljempänä mainitut valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 72 a §:n määräykset, jotka mahdollistavat tietyissä tapauksissa irtaimen omaisuuden luovuttamisen käypää arvoa alemmasta hinnasta esim. kun luovutus tapahtuu uuden omaisuuden hankinnan yhteydessä tai kun luovutus tapahtuu viraston henkilöstölle tapahtuvana myyntinä.

Puolustusvoimien irtaimen omaisuuden hylkäämisestä, poistamisesta, jälkikäsitteystä ja museaalisesti arvokkaan materiaalin käsittelystä on annettu Pääesikunnan logistiikkaosaston normi PVHSM MATHAL 003 -PELOGOS. Myynti on hylätyn materiaalin ensisijainen jälkikäsitteilytapa. Myyntiin ryhtyminen ja myyntitapa päätetään hylkäyspäätöksessä. Myynti ei saa olla hylkäyksen perusteena.

Puolustusvoimien myymän hylätyn materiaalin käyttöönottoaminen saattaa vaatia kunnostusta ja/tai viranomaisen hyväksyntää. Vastuu näistä toimenpiteistä on materiaalin ostajalla tai hänen edustamallaan organisaatiolla.

Myyntin käytännön järjestelyistä ja siihen liittyvästä ohjeistuksesta vastaavat puolustushaarat seuraavilla periaatteilla:

- Puolustushaaroille määrättyjen materiaalivastuiden mukaisesti asianomaisen puolustushaaran komentaja hyväksyy hylätyn ja käyttöarvonsa menettäneen materiaalityypin tai kalustokokonaisuuden jälkikäsitteilyn periaatteet ja antaa luvan kaluston myyntiin.
- Maavoimien Materiaalilaitoksen johtaja ratkaisee puolustusvoimille tarpeettoman materiaalin ostotarjousten perusteella tehtävät myynnit, jos kysymys on merkittävästä kalustokokonaisuudesta. Lisäksi hän hyväksyy lahjaesineiksi hyväksytyin materiaalin myyntihinnat. Meri- ja Ilmavoimien materiaalilaitosten johtajat tekevät päätökset omien puolustushaarojensa ja toimialojensa erikoismateriaalin osalta.
- Maavoimien Materiaalilaitoksen Esikunta ohjeistaa hylättyjen ja jälkikäsitteilytoimenpiteenä myytävien sotavarusteiden myyntiin liittyvät ratkaisuoikeudet sekä myyntiin liittyvät käytännön toimenpiteet ml. myyntihinnat. Meri- ja Ilmavoimien materiaalilaitokset ohjeistavat vastaavat asiakokokonaisuudet omien puolustushaarojensa ja toimialojensa erikoismateriaalin osalta.
- Millog Oy sekä Talousvarikko saavat annettujen lähetysmääräysten mukaisesti toimittaa erikseen määriteltyä hallussaan olevaa puolustusvoimien materiaalia sotilaskodeille niissä toteutettavaa myyntiä varten. Järjestelmävastuuorganisaatiot määrittävät toimitettavat nimikkeet. Materiaalista laskutetaan sotilaskoteja toimituksien mukaisesti ja saadut tuotot tilitetään puolustusvoimille. Puolustusvoimien materiaalin varsinaista myyntitoimintaa Millog Oy toteuttaa SA - kaupoissa sekä huutokaupoissa.
- Irtaimen omaisuuden myynti ei ole puolustusministeriön maksuasetuksessa (130/2007) tarkoitettu suorite, joka tulisi hinnoitella liiketaloudellisin perustein ja siten myöskään suoritteen hinnan (eli myyntihinnan) alentamiseksi ei voida käyttää ns. subventiomäärärahaa. Lisäksi tulee huomioida, että valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 72 a §:n määräykset mahdollistavat tietyissä tapauksissa irtaimen omaisuuden luovuttamisen käypää arvoa alemmasta hinnasta esim. kun luovutus tapahtuu uuden omaisuuden hankinnan yhteydessä tai kun luovutus tapahtuu viraston henkilöstölle tapahtuvana myyntinä. Alempaa hintaa sovellettaessa päätös ja sen perustelu on dokumentoitava.

- Myyntiin perustuva puolustusvoimien saatava on aina perittävä materiaalin luovutusta vastaan. Poikkeuksena on romumyynnistä saatavat myyntitulot, jotka tuloutetaan vasta, kun ao. materiaali ostajan hallussa punnitaan ja luokitellaan (maksuaika noudosta ja punnituksesta 14 pv).
- Jos jostain muusta kuin edellä mainitusta syystä annetaan maksuaikaa, on saatavasta vaadittava vakuudet samoilla periaatteilla kuin niistä on edellä materiaalin vuokrausta ja lainausta koskevissa kohdissa määrätty.
- Materiaalin ostajia ja ostajaehdokkaita tulee kohdella tasapuolisesti ja myynnistä kieltäytyessä tulee ostoesityksen tekijälle selvittää kieltäytymisen perusteet.

Joukko-osastot voivat myydä vain järjestelmävastuu- tai materiaalialakohtaisissa ohjeissa eriteltyä materiaalia. Muu myytävä materiaali on tarkoituksenmukaisella tavalla evakuoitava järjestelmävastuuorganisaation osoittamalle jälkikäsittelystä vastaavalle toimijalle.

Maavoimien Materiaalilaitoksen hyväksymä romumyyntisopimus on sitova Maavoimien Materiaalilaitoksen alaisille yksiköille sekä Millog Oy:lle puolustusvoimien omistaman materiaalin osalta.

Puolustusvoimien huutokauppa- ja myymälätoimintaa johtaa Maavoimien Esikunta. Käytännön järjestelyistä vastaa Millog Oy omissa toimipisteissään sekä järjestelmävastuuorganisaatioiden eri toimijat puolustushaaraesikuntiansa ohjaamana.

5. LAHJOITTAMINEN

Puolustusvoimien materiaalia voidaan lahjoittaa puolustusministeriön tai puolustusvoimien sotatalouspäällikön luvalla.

Edellä mainitusta poiketen puolustushaaraesikunnat voivat omalla normituksellaan ohjeistaa arvoltaan vähäisen hylätyn irtaimen omaisuuden lahjoittamista yleishyödylliseen tarkoitukseen.

Puolustusvoimien materiaalia voidaan vastikkeettomasti luovuttaa katastrofi- tms. avuksi siten kuin puolustusministeriö tapauskohtaisesti päättää. Lisäksi valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 72 b § mahdollistaa irtaimen omaisuuden luovuttamisen tietyissä tapauksissa korvauksetta esim. kriisinhallintaoperaatioon tai muuhun kansainväliseen yhteistyöhön liittyen.

Hylätyn materiaalin jälkikäsittelymenettelynä voidaan käyttää materiaalin luovuttamista vastikkeetta toiselle valtion virastolle tai laitokselle. Vastikkeettomasta luovutuksesta tulee päättää hylkäyspäätöksessä. Päätös tehdään samoilla toimivaltuuksilla, menettelytavoilla ja ohjeistusvastuilla kuin siitä edellä on hylätyn materiaalin myyntiä koskevassa kohdassa määrätty.

6. MUUTA

Puolustusvoimien materiaalin vuokrauksia, lainauksia, myyntiä ja lahjoittamista ohjaa puolustusvoimien sotatalouspäällikkö apunaan Pääesikunnan logistiikka- ja materiaaliosastot.

Puolustusvoimien mahdollisesti itse ottaessa vuokralle tai lainaksi materiaalia ulkopuolisilta palveluntarjoajilta tai sidosryhmiltä on kysymyksessä PEMATOS PAK 09:02 mukainen hankintatoiminta, josta keskushallintotason normituksen antaa Pääesikunnan materiaaliosasto. Puolustusvoimien materiaalin vuokralle antoon, lainauksiin ja myyntiin tulee lähtökohtaisesti muutoinkin soveltaa hankinnoista annettua normitusta mm. ratkaisuoikeuksia määritettäessä.

Materiaalin vuokrauksiin, lainauksiin, myyntiin ja lahjoittamiseen liittyvien materiaalitoimintojen valvonnassa noudatetaan normin PVHSM MATHAL 009 -PELOGOS mukaisia määräyksiä.

Tähän normiin liittyviä osakokonaisuuksia on ohjeistettu yksityiskohtaisemmin mm. seuraavilla normeilla (vast):

Laki valtion talousarviosta (423/13.5.1988) 24§

Asetus valtion talousarviosta (1243/11.12.1992) 72§

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Puolustusministeriön asetus puolustusvoimien maksullisista suoritteista (1301/2007)

Laki (242/1990) ja asetus (108/1997) puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kaupasta

Soveltamisohje: PLM:n ak nro FI.PLM.20584 - 20.12.2007

PVTOK YL 001 - MAAVMATLE (HE1467/29.12.2008)

PEHENKOS ak AF26569/16.12.2009

PVHSM -PEHENKOS (HE518/9.5.2008)

PVHSM MATHAL 003-PELOGOS (HE459/30.6.2008)

PEMATOS PAK 09:02 (HE75/7.2.2008)